Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 22 Duminică 23 Ianuarie 1938
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Irigații necostisitoare

Una din măsurile fecunde pentru economia națională din Italia a fost obligativitatea irigațiilor pe toate terenurile cultivabile.

Cine citește diferitele articole și studii, unele mai interesante și mai documentate decât altele, despre irigațiile atât de necesare agriculturei din țara noastră, spre a se înlătura în cât mai mari proporții efectele secetei, constată cu scepticism că această mare operă de interes general n'ar putea fi realizată fără sacrificii, pentru Stat și particulari, traduse în cifre astronomice.

Și cu toate acestea, acolo irigațiile n'au reclamat decât o ideie fericită, o obligațiune generală, o voință hotărâtă, o sancțiune efectivă, adică tocmai ceeace deosebește simțul de organizare și realizare fructuoasă de sterilitatea cronică.

N'a trecut mult și călătorul ce străbate câmpiile din toate regiunile peninsulei vede irigații pretutindeni și află din date sigure rezultatele lor binefăcătoare.

Ele se înfățișează sub forma unor șanțuri paralele dealungul sau dealatul terenurilor plugărite, ori chiar în amândouă direcțiunile.

La intervale mai apropiate sau mai depărtate, cu adâncimi de cel mult la un metru, această imensitate de sghiaburi naturale formează depozitele de apă procurată de generozitatea ploilor și revărsată la nevoe de cultivatori pe semănături.

Spre a asigura rezervelor de apă o durată cât mai lungă, cea mai mare parte din aceste șanțuri sunt umbrite pe amândouă părțile de copaci. In regiunile unde există condițiuni prielnice, se plantează pomi fructiferi.

In felul acesta, agricultura mare, mijlocie și mică, dispune de irigații ce compensează puținul teren învestit în crearea lor prin atenuarea foarte simțitoare a efectelor secetei și prin veniturile pomiculturei vaste, rezultat resfrânt în măsură de o importanță ușor de înțeles în întreaga economie a țării.

Și pentrucă, după o vorbă veche și cuminte, a conserva este tot atât de frumos cum este a creia, în Iugoslavia, îndemnată de rezultatele atât de mari și recoltate atât de ușor în statul vecin, populația agricolă se găsește în cursul unei activități intense pentru aplicarea acestui sistem pe cât de simplu, pe atât de folositor.

In fața acestei experiențe rodnice, ne gândim cu inima strânsă, ce binefacere ar fi pentru agricultura noastră, exportul nostru, economia și finanțele noastre, populația noastră rurală, dacă s'ar consacra cel puțin o parte din sforțările și sacrificiile sterile și chiar disolvante de pe fronturile politice și electorale, adunse aproape permanente, unei propagări cât mai întinsă, cât mai însufletită și cât mai stăruitoare, a mijloacelor verificate cu izbândă în alte părți, în exploatarea celei mai mari bogății a țării noastre, din care, în acest fel, s'ar irosi în fiecare an cu mult mai puțin decât se prăpădește astăzi în vreme de secetă.

Primejdia echivocului

—oxo—

In niciun domeniu nu se cere mai multă claritate, o mai strânsă corelație între fapte și vorbe și o mai strictă încadrare a intereselor permanente ale țării în garanții sigure, ca în domeniul politicii externe.

Desigur, uneori, conjunctura internațională poate face necesară o revizuire a planului de desvoltare a politicii externe a statului, o revizuire a garanțiilor acestei politici. Această revizuire însă nu trebuie să aibă decât un singur obiectiv: înmulțirea și întărirea garanțiilor prin înmulțirea și întărirea alianțelor care le asigură. Intr'un cuvânt, ea trebuie să fie în fapt o verificare serioasă, determinată de interesele permanente ale țării, a potențialului de forțe naționale și străine care trebuie, eventual, să garanteze independența, integritatea și suveranitatea statului. In trecut, când structura politică europeană era întemeiată pe un sistem care nu avea la bază un principiu de drept și care rezultase mai mult din jocul forțelor combinate și puse în slujba dominațiunii, au putut există în politica internațională și alianțe contrarii sentimentului național al popoarelor, contrarii tendințelor de unitate națională și tot deodată contrarii determinismului istoric, care este unul din principalele temeiuri ale desvoltării firești a oricărei națiuni. Astăzi însă, când marele război, cu milioanele lui de morți a stabilit, nu o temporară nouă configurație geografică, dar un statut legal, permanent, ieșit din voința supremă a popoarelor și din dreptul lor imprescriptibil de a-și asigură viața lor națională după propriile lor interese, ipso facto s'a născut imperativul politicii de prevedere care, respectând cu sfințenie postulatele naționale, nu se poate desvolta decât în tovărășia acelor state care se găsesc pe același plan al dreptului și al intangibilității stării de fapt izvorâtă din el.

Această axiomă trebuie să fie călăuzitoarea permanentă a politicii noastre externe. Pe cadranul internațional ea trebuie să constituie pentru noi, acul indicator al directivei politicii noastre de prevedere.

Pornind dela această axiomă, este înțeles că se impune ca, cel puțin în domeniul politicii externe, să evităm orice ar putea da naștere la echivoc. Și, în această privință, în primul rând se impune o coordonare între fapte și vorbe, o profundă sinceritate și lealitate și o precizare, ferită de posibilități de interpretări felurite, atât a drepturilor noastre cât și a obligațiilor noastre.

Această linie de conduită dreaptă am cerut-o și fostului guvern, căruia, la timpul cuvenit, i-am atras atențiunea asupra primejdiei la care erau expuse interesele țării noastre, prin echivocul în care alunecase, cel puțin aparent, politica noastră externă în urma cunoscutelor declarații dela Bratislava, ale fostului nostru ministru de externe.

Suntem îndreptățiți să cerem astăzi precizarea fără echivoc, a politicii noastre externe, cu atât mai vârtos guvernului actual, cu cât ne găsim în fața unor declarații contradictorii apărute în presa străină și făcute de cele mai autorizate personalități din guvern, atât asupra concepției noastre despre Societatea Națiunilor, cât și asupra trăiniciei alianțelor și amiciților noastre actuale.

Nimic mai profund regretabil și, putem spune, chiar mai dăunător, ca aceste contraziceri cari, pe deoparte, văduvesc acțiunea ministrului nostru de externe actual de încrederea pe care trebue s'o inspire și, pe de altă parte, pot face să nască la alții, speranțe a căror nerealizare ne poate creia, pe viitor, greutăți tocmai în calea unei apropieri de o reciprocă folosință.

Dacă, în concepția guvernului român, politica noastră externă necesită o revizuire, sau dacă această revizuire a și fost făcută și s'a ajuns la convingerea că interesele țării concordă cu o schimbare, mai mult sau mai puțin „profundă", a directivei de până acum, socotim că e mai bine ca aceasta să fie afirmată în mod clar, cu preciziune, cu sinceritate și lealitate, rămânând ca opinia publică românească, în fața căreia va trebui să se aducă și toate justificările și tot planul de garanții noui, să aprobe sau nu, eventuala nouă politică.

Dacă însă, dimpotrivă, — așa cum a declarat d. Micescu din primul moment al instalării sale la ministerul de externe, — politica internă a noului guvern nu poate schimba cu nimic politica noastră externă, care rămâne pe aceeași linie ca și până acum, atunci valoarea acestor asigurări nu trebuie să fie micșorată prin nici un fel de declarațiuni lăturalnice, nici glumețe nici serioase, nici pejorative nici amenințătoare și nici prin niciun fel de decernări de titluri, avant la lettre, cari, oricât ar exprima azi mai mult o eleganță de stil a unui amfitrion amabil, pot naște, totuși, confuziuni și nedumeriri dăunătoare raporturilor noastre diplomatice.

Iată de ce noi cerem guvernului, în numele intereselor vitale ale țării, ca pe lângă greutățile care stau azi în calea politicii sale interne, să nu-și mai ridice singur obstacole pe drumul, care trebuie să rămâie drept și curat, al politicii noastre externe.

Sunt greșeli ce se plătesc scump de acei cari le fac. Dar, greșelile în politica externă au, în plus, caracterul agravant că ele se răsfrâng dăunător asupra țării.

Dreptul acesta nu-l are nimeni — absolut nimeni.

RĂZBOIUL DIN SPANIA

O scenă caracteristică și dramatică din luptele de stradă la Teruel

Apropiata remaniere a cabinetului cehoslovac

Praga, 20 (Radio-Central). — *La 18 Ianuarie, imediat după terminarea vacanței politice de Crăciun, d. Hodza, președintele consiliului cehoslovac, a început, cu ceilalți membri ai cabinetului, să rezolve chestiunile la ordinea zilei și a cerut acestora să facă cât de curând posibil propuneri în legătură cu trecerea actualilor miniștri dela un departament la altul.*

Desbaterile asupra acestei chestiuni urmau să fie continuate azi, dar au fost amânate în urma unei ușoare îmbolnăviri a d-lui Hodza.

Intre timp, se vor face pregătirile în vederea convocării unei ședințe a consiliului economic al guvernului. Această ședință va fi prezidată în lipsa d-lui Hodza de d. Bechyne, ministrul căilor ferate.

—xxx●xxx—

Ciocnire de vase in portul Veneția

Veneția, 20 (Rador). — Pachebotul „Fanny Brunner", aparținând societății de navigație „Tripcovici", a izbit astăseară, în clipa când părăsea portul, vaporul „Altino", care face de serviciu pe linia Veneția-Lido.

„Altino" a fost avariat. Nouă persoane care se aflau pe bordul său au fost ușor rănite.

Accidentul se datorește ceții.

—xxx●xxx—

Nouă membri ai unei familii asfixiați cu gaz aerian

Varșovia, 20 (Radio-Central). — **Azi dimineață au fost găsiți asfixiați cu gaz aerian cei nouă membri ai familiei hamalului Goldman, compusă din tată, mamă și șeapte copii.**

Nenorocirea s'a produs din cauza plesnirii unei țevi de gaz aerian.

—oxo○oxo—

Peste 200 persoane

au mâncat carne infectată de dalac

O COMUNA INTREAGA CUPRINSA DE PANICA

Dolhasca, 19 Ian.

Printr'un laconic raport din partea autorităților din Liteni, autoritățile noastre au fost înștiințate că măcelarul Cojocaru a tăiat și a pus în consumație o vită bolnavă de dalac, din carnea căreia au mâncat numeroase persoane.

D. dr. Rădulescu, medicul primar însoțit de d. Vicențiu Franciuc, prefectul jud. Baia, s'au dus Miercuri la Liteni, unde s'au convins re tristul adevăr.

D. medic primar ne-a comunicat că din vita bolnavă au consumat ori au venit în atingere cu ea un număr de 204 persoane, în frunte cu primarul comunei, d. Teodor Ionescu.

Ca imediată măsură d. dr. Rădulescu a intervenit telegrafic la Institutul antirabic din Iași, cerând să se trimită imediat o echipă de medici, cu serul necesar inoculării tuturor persoanelor devenite suspecte.

Această întâmplare a produs o adâncă și explicabilă panică în rândurile populației, care e foarte alarmată.

—xxx●xxx—

Negocierile cu Ungaria au atins punctul mort

Răspunsul ziarul ui „Pesti Hirlap"

Ziarul „Pesti Hirlap", răspunzând unui articol publicat în „Universul", în care se examinau condițiile în care s'ar putea realiza o apropiere între România și Ungaria, a ținut să precizeze că, „Ungaria nu va renunța niciodată la revizuire și la protecția minorităților sale, care constituesc bazele politicei sale externe".

Cum se potrivesc oare aceste baze ale politicei externe ungare, cu negocierile propuse de guvernul din Budapesta și angajate de câteva luni cu guvernele statelor din Mica Înțelegere, în vederea stabilirei unor raporturi mai bune de vecinătate în interesul lor comun și al păcii?

Să recapitulăm fazele prin care au trecut aceste negocieri.

La începutul lunei Septembrie 1937 guvernul maghiar s'a arătat dispus să înceapă negocieri cu statele Micii Înțelegeri pentru regularea chestiunii egalității în materie de înarmări și a regimului minorităților maghiare.

Nu s'a pomenit, firește, nimic de revizuirea tratatului de la Trianon.

Aceasta n'a însemnat însă, că guvernul maghiar ar fi renunțat la politica sa revizionistă.

Conversațiile au început la Geneva. In ziua de 24 Septembrie 1937, s'a publicat un comunicat al guvernului maghiar, în care ni s'a adus la cunoștință, că obiectul principal al cunversațiilor de la Geneva a fost problema minorităților, dar „pentru moment nici un acord n'a intervenit între părțile în cauză".

In luna următoare conversațiile au continuat.

La 18 Octombrie, d. de Kanya a declarat în interviewul acordat ziarului polonez „Kurjer Warszawski", că în urma schimbului de vederi între părțile în cauză... „s'au limpezit unele chestiuni de principiu, cum e aceea a egalității de drepturi a Ungariei în materie de înarmări", fără să se ajungă însă la un acord, de oarece succesul negocierilor angajate „depinde de atitudinea statelor din Mica Înțelegere, în chestia minorităților".

In acelaș interview, d. de Kanya a constatat, că cele trei state vecine „nu sunt totdeauna la acelaș diapazon" cu privire la chestia minorităților și a lăsat să se înțeleagă greutățile ce le întâmpină negocierile.

Notăm apoi informația dată de presa germană, în acel timp, relativă la intenția guvernului din Budapesta să ajungă la acorduri particulare, prin negocieri separate cu fiecare din statele Micei Înțelegeri, dar el s'a izbit de un „front unic".

De atunci negocierile s'au apropiat de punctul mort.

Nu era greu de prevăzut ca asemenea negocieri, fără o nouă orientare a politicii externe ungare, să atingă punctul mort.

Noi am atras atenția de la început, când s'a anunțat dorința exprimată de guvernul maghiar să deschidă conversațiuni cu noi și cu aliații noștri din Mica Înțelegere, în vederea îmbunătățirii raporturilor dintre națiunile respective, că dacă suntem pentru îmbunătățirea acestor raporturi, nu găsim rostul unor tratative, în chestiunile de ordin militar și minoritar, atâta timp cât Ungaria N'A RENUNȚAT LA POLITICA SA REVIZIONISTA. Cum s'a putut apoi concepe să recunoască Mica Înțelegere egalitatea în materie de înarmări a Ungariei, care înseamnă înlăturarea clauzelor militare ale tratatului dela Trianon, fără ca Ungaria să fi acordat Statelor Micii Înțelegeri acele condițiuni de siguranță, cari au constituit motivul însuși al clauze-

(Continuare in pagina 2-a)

DIN BULGARIA

INOVAȚII ELECTORALE

EXEMPLE DEMNE DE STUDIAT

Bulgaria se află în ajunul unor importante evenimente din domeniul politicei sale interne: alegerile generale pentru Parlament.

După modificarea legii electorale, după elaborarea și decretarea legii cu privire la noua împărțire administrativă a colegiilor electorale, precum și stabilirea datelor când se vor face alegeri, la vecinii noștri se observă un interes deosebit față de rezultatul acestui eveniment politic. Interesul este cu atât mai mare cu cât de data aceasta, pentru prima oară, vor lua parte la vot și femeile. Noua lege prevede principiul că femeia bulgară are dreptul de alegător, fără a avea însă și pe acela de a fi aleasă. Dreptul lor de votante nu este obligatoriu, așa cum e pentru bărbați.

Consultarea corpului electoral va începe în ziua de 6 Martie a. c., și va continua în zilele de 13, 20 și 27 Martie — pe regiuni.

După noua lege electorală, Parlamentul bulgar — Sobrania — va avea, în loc de 273 deputați ca până acum, numai 160.

Printre alte modificări introduse în sistemul de alegeri sunt de remarcat următoarele clauze interesante:

Nimeni nu poate candida decât într'o singură circumscripție, iar scrutinul va fi uninominal. Listele comune sunt desființate.

Candidaturile se depun la tribunalele respective, fiecare candidat urmând a face dovada cu acte autentice, că este cetățean bulgar, că a absolvit cel puțin gimnaziul, că nu a fost condamnat pentru fapte infamante, că nu a aparținut cândva vreunei organizațiuni subversive și că nu mai face parte din vreo organizație politică.

DISTINCȚIE INTRE POLITICA ȘI AFACERI

Nu se pot înscrie pe listele candidaților persoanele care au încheiat cu statul contracte de furnituri sau participă prin interpuși la beneficiile rezultate din astfel de contracte; persoanele care în timpul cât își exercită mandatul de deputat se vor angaja în afaceri cu furnituri la stat, instituțiuni autonome sau comune, fie direct, fie prin interpuși, sau vor face parte din consiliile de administrație ale vreunei societăți comerciale ori cooperative, pierd dreptul de reprezentant al națiunii. De asemenea, sunt pasibili de aceeași sancțiune, toți deputații ce vor încerca să apere interesele materiale ale cuiva contra statului, instituțiilor autonome sau comunelor, înaintea instanțelor judiciare sau financiare.

(Continuare in pagina 2-a)

Victimile gerului

Ismail, 19 Ianuarie

Locuitorul Avacum Culacov, de 24 ani, întorcându-se dela Chilia-Nouă spre casă în com. Aprodul Purice, fiind întuneric a rătăcit drumul, înghețând. Cadavrul său a fost găsit peste câteva zile de locuitorul Nichita Pereverzov și adus acasă.

— A fost găsit pe câmp, de câțiva trecători, cadavrul locuitorului Iosif Lavric din comuna Nerușai, de 35 ani, care fiind demult umbla pe câmp și fiind prins de ger și istovit a murit înghețat.

— Pe moșia comunei Cișmele a fost găsit cadavrul locuitorului Dionisie Reaboconi, la o distanță de 5 km. de comuna Spasca. Din cercetările întreprinse s'a constatat că numitul este o victimă a gerului.

— Locuitorul Nichita Prilopov din comuna Aprodul Purice, întorcându-se acasă din Chilia-Nouă cu o sanie trasă de doi cai a înghețat pe drum. Fiind găsit de trecători și dus în suburbia Omrabia, cu toate îngrijirile date a încetat din viață.

— La marginea orașului Ismail a fost găsit cadavrul locuitorului Martian Serdiucenco din comuna Sofian, care fiind beat a înghețat în drum spre casă.

Inaugurarea expoziției femeilor artiste din țările Micii Înțelegeri

A asistat M. S. Regina Maria a Iugoslaviei

Belgrad, 20 (Rador). — *In prezența M. S. Reginei Maria a fost inaugurată azi la Belgrad expoziția femeilor artiste din țările Micii Înțelegeri.*

La solemnitate au asistat miniștrii Margaraşevici și Vrbanici, reprezentanții diplomatici ai Micii Înțelegeri din capitala Iugoslavei și numeroase personalități.

D. Magaraşevici, ministrul instrucției publice, a ținut cuvântarea de deschidere, căreia i-a răspuns d-na Plaminkova, președinta Asociației femeilor din Mica Înțelegere.

După terminarea solemnității inaugurării, M. S. Regina Maria a binevoit să primească a i se prezenta artistele care au opere expuse și a vizitat cu un deosebit interes expoziția.

Problema evreiască in România

Cum o vede d. Virginio Gayda, directorul ziarului „Giornale d'Italia"

D. Virginio Gayda a transmis prin telefon cel de al doilea articol din impresiile sale din România, articol care a apărut în fruntea numărului de ieri al ziarului „Giornale d'Italia".

După ce arată că în România problema evreiască este în strânsă legătură cu acțiunea inexorabilă de legitimă apărare, d. Gayda scrie:

„Asupra acestui principiu sunt de acord, după cum s'a văzut, toate curentele naționaliste. Dela acelea ale național-creștinilor lui Goga și Cuza la aceea Gărzii de Fier a lui Codreanu. Și, cu ele, sentimentul aproape al întreg poporului român. De aceea, asupra acestei probleme trebue să ne oprim atenția noastră, spre a înțelege una din cele mai tipice orientări ale noului moment politic român.

Dintre toate minoritățile din România, cea ebraică, deși nu-i cea mai importantă prin număr, a ajuns repede să domine multe din punctele vitale ale economiei naționale române. Marea industrie, care ia ființă în România agricolă, în jurul puțurilor de petrol, minelor, marilor păduri, e, în mare parte, în mâinile evreilor. Dintr'o anchetă făcută de inginerul Marinescu, inspector în ministerul industriei și comerțului, rezultă că, din 3369 de întreprinderi industriale cu un capital de 39 miliarde lei, 971, cu un capital de 3 miliarde 700 milioane lei, sunt proprietate ebraică și numai 399 cu un capital de 1 miliard 600.000.000 lei aparțin românilor, în timp ce societățile anonime, în număr de 1015, cu un capital de 29 miliarde și 409 milioane lei, sunt controlate în proporție de 65 la sută, de capitalul și conducerea ebraică.

Aceeași dominație și în comerț. Cine revede astăzi Bucureștii, după ce i-a cunoscut mai înainte de război, poate să descopere numaidecât expansiunea magazinelor ovreești de tot soiul și de toate mărimile care au înlocuit magazinele românești. Dar o aceeași exagerată pătrundere, în raport cu numărul rasei, se regăsește și în clasa funcționarilor particulari și a profesiunilor libere. După documentările date de grupurile naționaliste, din 258.000 funcționari în diferitele întreprinderi din România, ar fi 173.000 de evrei și numai 39.000 de români (15 la sută), restul fiind repartizat între celelalte națiuni minoritare, și din 14.300 funcționari în institutele bancare și comerciale din București, evreii ar fi 11.200, față de numai 1964 români.

Campania începută de „Uniunea avocaților creștini" a arătat că în 36 din cele 66 barouri existente în România, din 10.481 de avo-

(Continuare in pagina 2-a)

Bizoni păscând, într'un parc național din Canada. — Din cauza zăpezii, 2500 din aceste animale, fiind amenințate să moară de foame, guvernul canadian a hotărît să fie ocrotite

CĂSĂTORIA REGELUI EGIPTULUI

Joi s'a celebrat în palatul Kubbeh, după tradiția musulmană, căsătoria regelui Faruk al Egiptului cu Farida Zulficar fiica lui Yusuf Zulficar Pașa.

(Citiți telegramele în corpul ziarului)